

Kungliga Krigsvetenskapsakademiens årsberättelse för 2010

av Björn Anderson

2010 har varit ett aktivt år i likhet med tidigare år. Förutom sedvanliga akademisammankomster, avdelningssammanträden, symposier, seminarier och studiebesök har två stora projekt präglat året, nämligen projektet ”Nationell strategi i närområdet” och arbetet med Akademiens organisation. Vidare har Akademien utvecklat sin samverkan med Försvarshögskolan respektive Oslo Militære Samfund.

Under året har elva inträdesanföranden hållits, en ny ledamot kallats, tretton nya ledamöter valts in och tre personer belönats för sina insatser.

Solidaritetsförklaringen och projektet Nationell strategi i närområdet

Kungl Krigsvetenskapsakademiens motto är *Fäderneslandets försvar*. För vissa är detta motto, Akademiens organisation och ledamöter något som är tillbakablickande och med liten förståelse för förändringar och förnyelse. Sanningen är dock en helt annan. Akademien är mer än någonsin på framkant och tar med stadig blick sig an framtida utmaningar.

Vår svenska riksdag har för ett par år sedan antagit en ensidig solidaritetsförklaring som i korthet innebär att vi ska kunna bistå EU:s medlemsstater och våra nordiska grannar om de hotas eller angrips av en annan stat, bland annat med

militära medel.

För dem som under lång tid levt i en säkerhetspolitisk miljö, präglad av det kalla kriget, där den strategiska doktrinen var neutralitet och alliansfrihet, blev detta ett uppvaknande, en stund för eftertanke, ett moment att rikta blicken framåt och få en helt ny syn på tillvaron och förutsättningarna för att lösa de uppgifter svenska folket ställer på vårt försvar. Ett paradigmskifte har skett.

Det dröjde inte länge förrän frågor ställdes och som riktades mot den politiska ledningen. Vad menas med militära medel, vad vill man att försvaret ska göra, vad kan det göra, vad förväntar sig andra länder av oss, och då inte minst våra grannländer. Många har sedan dess varit såväl förundrade som förvånade när information och debatt har uteblivit och när centrala politiker synes ta sin hand från hela frågan.

Här har Akademien sett som en viktig uppgift att försöka ge svar på de problemställningar som finns, att sprida information och inte minst att väcka debatt. För den svenska förklaringen, förklarad sett, neutraliserar vår nationella frihet som den är tecknad i Lissabonfördraget och den kan sägas ha samma innebörd som artikel 5 i Natofördraget.

Akademien har nu samlat sig kring ett projekt som syftar till att diskutera en nationell strategi i närområdet. Ett projekt som ska klarlägga förutsättningarna och möjligheterna för hur vårt land

ska kunna leva upp till sin solidaritetsförklaring, främst vad avser militära medel. I arbetet deltar representanter för Akademiens samtliga vetenskapsområden, allt från de säkerhetspolitiska till de som rör de militära arenorna.

Under arbetets gång har en referensgrupp, bestående av ledamöterna Robert Dalsjö, Gunnar Holmgren, Therese Mattsson, Björn von Sydow och Owe Wiktorin bistått projektet med råd utifrån sina erfarenheter från ledande positioner i statsförvaltningen.

Projektet genomförde under oktober 2010 ett symposium under temat ”Kan vi leva upp till vår solidaritetsförklaring?” För projektet var det en viktig milstolpe i arbetet med att beskriva vad, hur och med vilka militära resurser statsmakterna har att spela när målbild 2014 för försvaret har uppnåtts. Bland annat pekade projektledaren Bo Hugemark i sin inledning på att syftet inte är att måla upp något hot eller att propagera för mer resurser till försvaret. Istället är det frågan om att sprida kunskap och väcka debatt om det paradigmskifte som förklaringen innebär.

Statssekreteraren Håkan Jevrell medverkade och uttryckte i sitt anförande att det är bra att Akademien gör den här analysen. Bland annat betonade han den inriktning försvaret fått att verkligen vara insatsberett, vilket ska möjliggöras genom nytt personalförsörjningssystem, nytt materieförsörjningssystem och förändrade krav på operativ planering. Han pekade också på att det inte alltid stämmer mellan militär logik och politisk verklighet men såg dock ingen begränsning i samarbetet med andra länder.

Ledamoten Karlis Neretnieks redovisade de scenarier som legat till grund för projektgruppens arbete. Han framhöll att de varken var till för att skapa någon hotbild eller belysa hur man politiskt hanterar sådana situationer. Istället var det till för att analysera våra operativa förmågor i vissa typsituationer. I slutsatserna redovisade han tre områden som behöver utvecklas, nämligen luftvärnet, försvaret av Gotland och den territoriella ledningen på regional nivå.

Tre förberedda inlägg gjordes om omvärldens syn på vår solidaritetsförklaring. Ledamoten Mike Winnerstig framhöll bland annat att väst på ett positivt sätt uppmärksammat svensk kursändring och ställer en hel del frågor kring den. Kallade ledamoten Michael Clemmesen var mycket tydlig på att endast USA och den transatlantiska länken är den enda säkerhetsgarantin för de baltiska staterna att luta sig mot. Slutligen uttryckte den kallade ledamoten Tomas Ries stor skepticism från finsk sida när det gäller svensk solidaritet, men också för den finländska tveksamheten inför en solidaritetshandling som går emot Ryssland.

Symposiet avslutades med en diskussion i vilken alla deltagare hade möjlighet att framföra sina åsikter. Två slutsatser var tydliga. Vår solidaritet måste byggas från grunden, från nu och framåt och genom förtroendeskapande åtgärder som inbegriper alla länder i vårt närområde. Dessutom måste förberedelser vidtas för att vi i ett skärpt säkerhetspolitiskt läge ska kunna genomföra insatser tillsammans med andra länder, genom närvaro och övningar ihop med våra grannar.

Projektet ”Nationell strategi i närområdet” ska vara slutfört i början av 2011 och syftet var inte att påstå att hotet från öst återuppstått, inte heller att det behövs mer medel till militärt försvar. Snarare att klargöra vad vårt försvar förmår och inte förmår. Att Akademien i tanke och idé är i framkant i denna fråga är uppenbart.

Projektet ”Nationell strategi i närområdet” ska vara slutfört i början av 2011 och syftet var inte att påstå att hotet från öst återuppstått, inte heller att det behövs mer medel till militärt försvar. Snarare att klargöra vad vårt försvar förmår och inte förmår. Att Akademien i tanke och idé är i framkant i denna fråga är uppenbart.

Symposier, seminarier och studiebesök

Förutom höstsymposiet har akademien tidigare under året genomfört ett vintersymposium som rört hur Sverige förenar sina säkerhetspolitiska mål och medel. Det kom att bli en bra utgångspunkt för ovan nämnt projekt.

Under symposiet gjorde professorn och ledamoten Kristian Gerner en tolkning av hur Ryssland ser på svensk solidaritet. Före överbefälhavaren i Estland, Johannes Kerts gav den

estländska synen, som utan överord präglades av realism och klarsyn. Ledamöter som Ulf Henricsson, Bengt Sundelius och Annika Nordgren-Christensen kompletterade bilden med hur folk i allmänhet ser på saken till vilken roll krishantering och miljö kan spela in i detta sammanhang.

Under våren genomförde Akademien ett extrainsatt seminarium. Temat för det var upprorsbekämpning och terrorism. Gästföreläsare var bland annat tidigare ghuskaöversten och filosofie doktorn vid King's College i London, John Mackinley. Representanter för flera ambassader deltog och även om många kunde känna igen sig i problematiken var det ett uppskattat arrangemang.

I slutet av maj genomfördes årets studiebesök i Saabs lokaler i Järfälla. På plats mötte verkställande direktören och ledamoten Åke Svensson med medarbetare upp och gav Akademiens ledamöter en inblick i var företaget står idag. Från att tidigare haft en enda kund, svenska försvaret, har företaget idag utvecklats till ett internationellt erkänt och efterfrågat företag inom försvars- och säkerhetssektorn. Det kan man förstå när intäkterna från den internationella sektorn idag står för 70 %, mot tidigare 40 %.

I slutet av november medverkade Akademien tillsammans med övriga kungliga akademier i Kunskapens Krona. Ett arrangemang som Hans Majestät Konungen står bakom och som var inspelat på Stockholms slott av TV och där olika ämnesområden diskuterades utifrån ett vetenskapligt angreppssätt.

I ett av seminarierna representerades Akademien av ledamoten Annika Nordgren-Christensen. Det behandlade resurser för överlevnad: Vattnet, maten och energin. Det efterföljande seminariet, i vilket den då nyss avgångne styresmannen Bo Huldt medverkade, var inriktat på behovet att jordens befolkning samlar sig till samverkan i viktiga frågor. Bland annat inriktade man sig på problem som är grundade i olika intressen, olika kulturer och olika traditioner – i

tid och rum.

Forskning, litteratur och debatt

Under året har Akademien fortsatt medverkat i och stött projektet FOKK som rör forskning om det kalla kriget. Det är ett samprojekt mellan Försvarshögskolan, Kungl Örlogsmannasällskapet och Kungl Krigsvetenskapsakademien. Ett projekt som har möjliggjorts genom välvilligt stöd från Knut och Astrid Wallenbergs stiftelse.

Sedan förra högtidsdagen har ett antal böcker och skrifter getts ut. De är

- Nr 22 Ingmar Elofsson, Lars Wigert: *Röjdykarna – i vått och torrt.*
- Nr 23 Bengt Gustafsson: *Sanningen om ubåtsfrågan. Ett försök till analys.*
- Nr 24 Lennart Andersson: *ÖB:s klubba. Flygplans attackeskader under kalla kriget.*
- Nr 25 Kent Zetterberg m fl författare: *Svenska kärnvapen? En antologi uppsatser kring frågan om svenska taktiska kärnvapen under kalla kriget.*

Om något av dessa verk ska lyftas fram så är de förre överbefälhavaren Bengt Gustafssons bok *Sanningen om ubåtsfrågan*. Den ger en bred och initierad bild av det som skakade om Sverige på 1980-talet. Att den efter att den publicerats lett till het debatt mellan regeringens tidigare utredare i frågan, Rolf Ekéus, och författaren har bara förhöjt värdet av boken.

Akademiens Handlingar och Tidskrift har under året utvecklats och förnyats. Dess kvalitet och bredd i artiklar har rönt stor uppskattning. Inte minst bidrar kravet på 'peer review' till detta. Från att tidigare ha getts ut med sex nummer om året ges den nu ut med fyra.

Även Akademiens hemsida har tagit ny skenad. Från att den tidigare i stort varit en faktagrupp om Akademiens verksamhet vill Akademien nu kommentera aktuella händelser och kommande arrangemang inom

Akademien. På startsidan länkas man snabbt till Akademiens debattforum, en blogg som röner stort intresse, även utomlands. Här ska det fortsättningsvis vara en självklarhet för ledamöter att föra ut sina budskap, ta debatt och sprida säkerhetspolitisk information.

Samverkan med andra institutioner

I mars var Akademien inbjuden till Oslo Militære Samfund i Norge. Syftet var att utveckla ett samarbete mellan Akademien och samfundet, såväl vad gäller verksamhet som administrativa frågor. Efter besöket kan konstateras viss avund på kollegorna i väst. Inte bara för att de har förträffliga lokaler att vistas i utan också för deras frekventa och välbesökta veckoföreläsningar. Representeranter för samfundet har under hösten deltagit i höstsymposiet och varit bjudna till Akademiens högtidssammankomst. Som ett resultat av detta utbyte övervägs under 2011 gemensamma seminarier, inledningsvis i mindre skala.

Efter en trög start har Akademien under hösten kunnat påbörja ett organiserat samarbete med Forsvarshögskolan. Det utgår från en gemensam avsiktsförklaring som avgavs på försommaren. Samarbetet syftar till att stärka båda parter verksamhet.

Det Akademien bidrar med är kompetens i form av ledamöter som ska kunna användas som föreläsare, stödlärare, handledare till studerande m m. Dessutom får skolan ett antal exemplar av Akademiens Handlingar och Tidskrift, vilket ska stimulera de studerande till att publicera sig. Vidare ges lärare och elever möjlighet att närvara vid Akademiens öppna arrangemang. Det Akademien förhoppningsvis kan vinna är ledamöter som är insatta i dagsaktuella ting samtidigt som det går att påvisa att Akademien är aktiv. Samtidigt bör såväl ledamöter som Akademien kunna erhålla en ersättning för detta. Utöver detta är tanken att Akademien fritt ska kunna disponera lokaler på skolan för sin verksamhet.¹

En uppmaning görs till alla ledamöter att ställa upp och bidra med sin kompetens. Det kommer att vara berikande samtidigt som ledamöterna är synliga ombud för en levande akademi.

Organisationsöversynen

En organisationskommitté har tillsatts under ledning av ledamoten Lars G Persson. Det sker mot bakgrund av de omfattande förändringar som skett inom försvaret och är en fortsättning på det utvecklingsarbete gruppen levererade våren 2009.

Utgångspunkt för kommitténs arbete ska vara en organisation som är baserad på säkerhetspolitik och krigsvetenskap. Arbetet inom Akademien ska vara tvärvetenskapligt och organisationen ska vara anpassad därefter.

Inriktningen är en akademi med hög kompetens som täcker alla delar inom området säkerhet och försvar. Den ska vara obunden och ha ett akademiskt förhållningssätt. Den ska vara framåtblickande och kunna inge respekt samt vara en arena för forskning och debatt inom säkerhets- och försvarspolitik.

Inom ramen för kommitténs arbete prövas bland annat avdelningarnas sammansättning, antalet ledamöter, presidietts uppgifter och ansvar m m. Till våren 2011 ska arbetet vara klart och förslag på stadgeändringar lämnade. De förändringar som beslutas ska vara implementerade under 2012. Utan att föregå kommitténs förslag kan sägas att Akademien kommer att anpassas till morgondagens utmaningar.

Avdelningarnas verksamhet

Avdelningarna har under året i mångt och mycket sysslat med diskussioner och underlagsarbeten inom ramen för projektet Nationell strategi i närområdet.

I detta arbete har avdelningen för lantkrigsvetenskap, i perspektiv av solidaritetsförklaringen, haft huvudansvaret för tre scenarier avseende mi-

litärstrategiska handlingsmöjligheter. Avdelningens årliga redovisning genomfördes i april och hade en annorlunda uppläggning än vad som är normalt. Den genomfördes i form av en föreläsning i vilken Ryssland behandlades ur ett medborgarperspektiv. Kaptenen Jan Almgård, stödd av avdelningens ordförande, redovisade hur ryska medborgare i allmänhet ser på sin vardag och landets ledning.

För tredje året i följd har avdelningen för sjökrigsvetenskaps årliga redovisning haft ett strategiskt tema. I år byggde redovisningen i allt väsentligt på underlag från Frankrikes arbete med en vitbok för omprioritering av den nationella inriktningen och en anpassning till EU:s säkerhetsstrategi. Avdelningens rapport avsåg att aktualisera en tydligare koppling till EU även av vårt lands säkerhetsstrategi och till EU:s havspolitik.

Inom avdelningen för luftkrigsvetenskap har en luftförsvarsstudie påbörjats. Det är tiotal år sedan något motsvarande genomfördes och förutsättningarna för luftförsvaret har ändrats i betydande grad sedan dess. Det gör att ämnet återigen bör få en belysning. Frågan är också om inte detsamma bör gälla mark- och sjöarenorna. Projektledare är ledamoten Bengt Lönnbom.

Avdelningen för militärteknisk vetenskap genomförde i slutet av året sin årliga redovisning. Föredragande var ledamoten Lennart Axelsson som redovisade förutsättningar och utmaningar för nordiskt samarbete inom försvarsforskning och försvarsmaterielförsörjning.

Avdelningen för annan vetenskap av betydelse för rikets säkerhet och försvar har i projektet ”Nationell strategi i närområdet” samverkat med avdelningen för säkerhetspolitisk vetenskap för att ta fram material och texter vid beredningen av säkerhetspolitiska och utrikespolitiska frågor. Sedan sommaren 2010 arbetar en grupp ur avdelningen med nästa års årliga redovisning som avser fortsatta studier rörande civil krishantering och modeller för samverkan mellan myndigheter och näringslivet. Projektledare är ledamoten Per Kulling.

Avdelningen för säkerhetspolitisk vetenskap har förutom ovanstående arbete genomfört en årlig redovisning under titeln ”Nordisk solidaritet – en problematisk historia”. Föredragande var ledamoten Krister Wahlbäck som gjorde en intressant historisk analys avseende svensk solidaritet gentemot andra länder.

Årets resultat

Det kan konstateras att all planerad verksamhet för detta år har genomförts. De mål som var satta för verksamheten har nåtts och till god kvalitet.

Förutom ovan redovisad verksamhet har nedanstående ledamöter hållit inträdesanföranden under följande rubriker:

- Ledamoten Gunnar Holmgren i avdelningen för militärteknisk vetenskap: ”Utvecklingen av materielförsörjningen till Försvarsmakten”.
- Ledamoten Helén Jarlsvik i avdelningen för annan vetenskap av betydelse för rikets säkerhet och försvar: ”Samordning och insats – utmaningar för MSB hanterande verksamhet”.
- Ledamoten Judith Melin i avdelningen för sjökrigsvetenskap: ”Sjöövervakning – en förutsättning för maritim säkerhet, en god havsmiljö och brottsbekämpning”.
- Ledamoten Magnus Ekengren i avdelningen för annan vetenskap av betydelse för rikets säkerhet och försvar: ”EU:s säkerhetspolitiska roll – från europeisk säkerhetsgemenskap till säker europeisk gemenskap”.
- Ledamoten Claes Isoz i avdelningen för militärteknisk vetenskap: ”Stödet i Försvarsmakten – den tekniska tjänsen”.
- Ledamoten Anders Palmgren i avdelningen för lantkrigsvetenskap: ”Clausewitz och nutida amerikanskt tänkan-

- de.”
- Ledamoten Ove Pappila i avdelningen för lantkrigsvetenskap: ”Begreppet kulmination – från Clausewitz till moderna doktriner”.
 - Ledamoten Magnus Liljegren i avdelningen för luftkrigsvetenskap: ”Inifrån och ut – det saknade militärstrategiska fundamentet”.
 - Ledamoten Niklas Granholm i avdelningen för säkerhetspolitisk vetenskap: ”Strategisk förändring – utmaning för Sverige.”
 - Ledamoten Tomas Bertelman i avdelningen för säkerhetspolitisk vetenskap: ”Hur länge förblir Ryssland evigt?”
 - Ledamoten Johan Lehander i avdelningen för militärteknisk vetenskap: ”JAS 39 Gripen – Utveckling och export.”

Vid huvuddelen av anförandena har utvalda ledamöter varit samtalsledare och redovisat opponentinlägg. Tyvärr har tiden i flera fall varit knapp för redovisning och diskussion, men ändå kan konstateras att anförandena har lett till bra frågeställningar och inlägg. Framgent kommer sannolikt inte mer tid att kunna ges för denna verksamhet. I stället får nya ledamöter förbereda och anpassa sina budskap efter detta. Det är en utmaning som formar mästaren. Winston Churchill lär ha sagt något liknande, nämligen att ett fem minuters tal tar timmar att förbereda till skillnad mot ett långt tal som efterhand går att fylla med ord. En fördjupning, om den behövs, kan alltid återfinnas i ledamotens skriftliga framställning.

Summerar man det ekonomiska resultatet är läget mer bekymmersamt. Även i år har förbrukats mer pengar än de intäkter som flutit in. Så kan det inte längre fortgå.

Anslaget från staten står för cirka 30 % av intäkterna. Det har med tiden minskats vilket komplicerar bilden för Akademien. Om Aka-

demien kan utveckla sina bidrag till kompetensspridning och debatt finns det kanske anledning för statsmakterna att utöka anslaget igen. Dock måste det kunna påvisas att Akademien är en efterfrågad röst i den säkerhetspolitiska och mediala världen. Denna metod bör även kunna gälla andra samhällsintressenter som stiftelser, företag och enskilda bidragsgivare.

Akademiens förmögenhet är långt ifrån av samma storlek som i andra kungliga akademier. Avkastningen från förmögenheten bidrar till verksamheten med cirka 25 %. Faktum kvarstår dock att Akademien under flera år tvingats till kontinuerliga försäljningar av sina tillgångar för att få medel för sin drift.

Lars och Astrid Albergers stiftelse har på sedvanligt sätt bidragit till forskning och publikationer. Förutom belöningar till välförtjänta personer får Akademien årligen ett understöd för att kunna publicera Handlingar och Tidskrift. Det rör sig om knappt 30 % av intäkterna.

Ledamotsavgiften står för cirka 15 % av intäkterna, vilket endast täcker en mindre del av de totala kostnaderna för Akademiens verksamhet. Det kan därför inte uteslutas att avgiften så småningom behöver höjas.

Tyvärr överstiger kostnaderna intäkterna med bred marginal. Det gör att Akademien inte kan anställa ny personal när kansliets anställda pensioneras under 2011. Ambitionen kvarstår dock att lösa kansliets uppgifter med fortsatt god kvalitet genom att i större utsträckning ta stöd av ledamöter samt köpa tjänster för riktade uppgifter.

Ett upprop till alla ledamöter är nödvändigt. Det gäller att verka för en förbättrad ekonomi, genom frivilliga insatser, genom att utnyttja sina nätverk och inte att förglömma genom egna ekonomiska bidrag.

Inför 2011

För året 2011 planeras motsvarande verksamhet som under 2010. Projektet ”Nationell strategi i

närområdet” ska slutföras och sammanfattas i någon form av rapport. Förhoppningen är att kunna få ut materialet till allmänhet, beslutsfattare inom försvarsområdet och medier för att sprida kunskap och väcka debatt.

Tidigare års småstatsprojekt kommer under 2011 att ges ut i bokform. Vidare har Akademien att ta ställning till organisationskommitténs förslag. Detta gör att invalet av nya ledamöter nästa år kommer att begränsas utgående från en bedömning om en minskad ledamotskader på längre sikt.

Nästa års symposier är tänkta att behandla rustningskontroll och hur Sverige ska kunna samordna insatser ur olika samhällssektorer vid missioner, s k Comprehensive Approach. Det senare övervägs som ett samarrangemang med Oslo Militære Samfund.

Nya ledamöter

Som vanligt kan akademien glädjas åt en ny uppsättning kompetenta ledamöter.

Filosofie doktorn gregory treverton har kallats till Akademien. Han är född 1947 och är director för RAND Center för Global Risk and Security och professor vid Pardee RAND Graduate School i Santa Monica, USA.

Gregory Treverton är en världsledande forskare och praktiker inom strategisk underrättelsetjänst med koppling till strategi och nationellt beslutsfattande. Han är sedan 2008 knuten till Försvarshögskolan i Stockholm som gästprofessor.

Tretton ledamöter har valts in i Akademien under 2010.

stefan andersson är brigadgeneral och invald i avdelningen för lantkrigsvetenskap. Han tjänstgör som Force Commander för Nordic Battle Group 2011. Han är född 1961 och började sin militära karriär vid Kronobergs regemente i Växjö.

claes bergström är överstelöjtnant och invald i avdelningen för luftkrigsvetenskap. Han tjänstgör som huvudlärare i luftoperationer vid Försvars-

högskolan. Han är född 1961 och har sitt militära ursprung i flygvapnet.

ella carlsson är major och teknologie doktor och invald i avdelningen för militärteknisk vetenskap. Hon tjänstgör i Försvarsmaktens högkvarter med ansvar för bland annat rymdfrågor. Hon är född 1972 och har sitt militära ursprung som flygtekniker i flygvapnet.

michael claesson är överste och invald i avdelningen för lantkrigsvetenskap. Han tjänstgör som Exercise Director vid Markstridsskolan i Skövde. Han är född 1965 och har sitt militära ursprung i armén.

lars-olof corneliusson är överste och invald i avdelningen för sjökrigsvetenskap. Han har nyligen avslutat en tjänst som marinattaché i Washington och tjänstgör nu i Försvarsmaktens högkvarter. Han är född 1959 och har sitt militära ursprung i kustartilleriet.

ann enander är filosofie doktor och invald i avdelningen för annan vetenskap av betydelse för rikets säkerhet och försvar. Hon tjänstgör vid Försvarshögskolans ledarskapsinstitution i Karlstad. Hon är född 1950 och doktorerade i psykologi vid Uppsala universitet 1987.

mikael eriksson är ambassadör och invald i avdelningen för säkerhetspolitisk vetenskap. Han tjänstgör som samordnare av internationella energipolitiska frågor i Utrikesdepartementet. Han är född 1963 och har tidigare varit minister vid svenska ambassaden i Ottawa.

helena lindberg är generaldirektör och invald i avdelningen för annan vetenskap av betydelse för rikets säkerhet och försvar. Hon är chef för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Hon är född 1960 och är jur kand med tidigare befattningar vid Säkerhetspolisen, Justitiedepartementet, Statens räddningsverk och Krisberedskapsmyndigheten, i de båda senare myndigheterna som generaldirektör och chef.

sven christer nilsson är direktör och invald i avdelningen för annan vetenskap av betydelse för rikets säkerhet och försvar. Han är styrelseordförande i ett antal styrelser, bland annat Försvarets

materielverks styrelse. Han är född 1944 och var under åren 1998–1999 verkställande direktör och koncernchef inom Ericsson AB.

mikael odenberg är generaldirektör och invald i avdelningen för annan vetenskap av betydelse för rikets säkerhet och försvar. Han är chef för Svenska kraftnät. Han är född 1953 och var tidigare statsråd och chef för Forsvarsdepartementet. Han har ett militärt ursprung som reservofficer i kustartilleriet.

mats ström är överste och invald i avdelningen för lantkrigsvetenskap. Han är chef för Trängregementet i Skövde. Han är född 1956 och har sitt militära ursprung i armén.

carolina vendil pallin är filosofie doktor och invald i avdelningen för säkerhetspolitisk vetenskap. Hon är forskningsledare och projektchef för Rysslandsprojektet vid Totalförsvarets forskningsinstitut. Hon är född 1968 och doktorerade vid London School of Economics and Political Science.

jan wisén är brandchef och invald i avdelningen för annan vetenskap av betydelse för rikets säkerhet och försvar. Han är chef för Storstockholms brandförsvaret. Han är född 1954 och är examinerad byggnadsingenjör och brandingenjör.

Belöningar

Inför årets granskning hade granskningsutskottet tio förslag på personer att belönas av Kungl Krigsvetenskapsakademien och Albergiska stiftelsen. Förslagen hade inkommit från Forsvarsmakten, Totalförsvarets forskningsinstitut, Säkerhetspolisen och enskilda ledamöter.

Av dessa utsågs sex för fördjupad granskning av särskilt utvalda ledamöter inom Akademien. Deras granskning var grannlaga och rapporterna var överlag väl genomarbetade, vilket granskarna ska ha all heder för.

När granskningsutskottet och presidiet tagit ställning till granskarnas rapporter återstod tre förslag som Akademien sedan har fattat beslut

om. De belönade är chefsanalytiker Gösta Lavén från Säkerhetspolisen, major Joakim Grahn från Trängregementet och överstelöjtnant Stefan Ring, Kungl Krigsvetenskapsakademien.

gösta lavén har under en mångårig gärning inom svensk underrättelse- och säkerhetstjänst rönt stor uppskattning för sin förmåga att kontinuerligt utveckla och fördjupa viktig kunskap om hot mot rikets säkerhet. Han har när det gäller Sovjetunionen och sedermera Ryssland en unik ställning som expert, såväl nationellt som internationellt. Genom spridning av hans kunskap och analys har ett idogt arbete fått stort genomslag i verksamheten. Lavén har därigenom starkt bidragit till att befästa rikets inre säkerhet, samtidigt som han skapat respekt i vår omvärld för svenskt underrättelsearbete. För detta har han tilldelats Kungl Krigsvetenskapsakademins belöningsmedalj i guld.

joakim grahn har sedan 2007 varit chef för utvecklingssektionen inom Trängregementet och ansvarat för organisations- och metodutveckling samt viss materielutveckling inom logistikfunktionen. Under hans ledning har delvis nya principer och organisationsförslag för logistikförband i Forsvarsmaktens insatsorganisation utarbetats. Arbetet har utmynnat i utkast till reglementen och anvisningar samt förslag till organisation av främst logistikbataljonen. Grahn har lett arbetet mycket aktivt och med stort engagemang och tydligt ledarskap. Han har aktivt verkat för att få fram erforderliga grundvärden från Forsvarsmaktens högkvarter, varit lyhörd för insatsorganisationens krav på understöd och entusiasmerat medarbetarna.

Grahns engagemang och ledarskap har varit av avgörande betydelse för utvecklingen av logistikfunktionen inom insatsorganisationen. För detta har han tilldelats Kungl Krigsvetenskapsakademins belöningsmedalj i silver samt 30 000 kronor ur Lars och Astrid Albergers stiftelse.

stefan ring har i Akademiens arbete visat sig vara något av en vägvisare i en otydlig framtid. Han bidrar till att överbrygga avståndet mellan

Akademien och studerande officerare och han har föredömligt lyckats nå ut till läsare, lyssnare och tittare och förmedlat sitt budskap. I en tidigare befatning som lärare vid Forsvarshögskolan bidrog han till att skärpa elevernas förmåga att ta till sig nya budskap i en tid av krävande akademisering.

Ring har i Akademiens inre arbete hört till de mest aktiva, inte minst med sina stimulerande och väl genomtänkta bidrag till seminarier. För detta har han tilldelats Kungl Krigsvetenskapsakademins belöningsmedalj i silver samt 30 000 kronor ur Lars och Astrid Albergers stiftelse.

Avtackningar

Årets högtidssammankomst var också ett avslut för styresmannen, professor emeritus bo huldt. Efter sedvanligt högtidstal frånträdde han sitt ämbete genom att symboliskt överlämna ordförandeklubban till sin efterträdare, viceamiralen och ledamoten frank rosenius.

Bo Huldt har under fyra år verkat som Akademiens styresman vilket är vad stadgarna föreskriver som yttersta gräns för att tjäna Akademien på dess högsta ämbete. Alla vet vad han personligen har fått utstå under denna tid. Att förlora sin käraste och samtidigt kämpa med olika sjukdomsproblem kan knäcka den bästa. Mot denna bakgrund är det fantastiskt att han kunnat stå upp, övervinna situationen och på ett föredömligt sätt kunna leda Akademien.

Huldt är en omvitnat klok och analytisk säkerhetspolitisk expert som med lätthet fångar auditoriet. Att han varit Akademiens ledare är därför hedrande och det är med stor tacksamhet Akademiens ledamöter fått beundra hans briljans, ta del av hans klokhets och känna på hans fina ledarskap.

Efter att med sedvanlig takt och finess hållit minnestal över bortgångna ledamöter under årets högtidssammankomst har andre styresmannen, generalmajor erik rossander lämnat sitt ämbete. Ny andre styresman är filosofie doktorn och ledamoten gunilla herolf.

Erik Rossander har efter fyra år som andre styresman ansett att det var dags för någon annan att ta över detta viktiga värv inom Akademien. De som känt honom sedan hans mångåriga gärning i Forsvarsmakten och sedermera Akademien kan bara konstatera att han rätt igenom hela sin karriär hållit samma raka linje i kontakter med kollegor, medarbetare och utomstående. Det är få som så bra kunnat stå upp för sina åsikter, ställa de rätta frågorna när det behövs och ha så hög integritet som han. I presidiet har han i flera avseenden varit den som gjort analysen, fört viktiga frågor på rätt väg och inte minst varit ett lojalt stöd till styresmannen.

Efter fyra år som ordförande för avdelningen för Lantkrigsvetenskap har översten av första graden och ledamoten ulf henricsson överlämnat ordförandeskapet till generalmajoren och ledamoten karlis neretnieks. Ulf Henricsson är genom sin breda internationella erfarenhet och starka ledarskap en tillgång för såväl avdelningen som Akademien.

Sedan 2006 har översten och ledamoten urban jonsson varit ordförande för avdelningen för militärteknisk vetenskap. Tack vare hans gedigna bakgrund inom Försvarets materielverk har avdelningen utvecklat en metod för att lämna yttrandet på utredningar från regeringskansliet. Detta kan ha varit bidragande till att Akademien numera används som en remissinstans. Efter Urban Jonsson har kommandören och ledamoten häkan rugeland tillträtt som ordförande för avdelningen.

Efter endast ett år som ordförande för avdelningen för säkerhetspolitisk vetenskap har gunilla herolf valts till andre styresman. Som ordförande efter henne har ambassadören och ledamoten ingolf kiesow valts.

Bo Huldt, Erik Rossander, Ulf Henricsson och Urban Jonsson har tilldelats Kungl Krigsvetenskapsakademins belöningsmedalj i guld för framstående gärning inom Akademiens verksamhetsområde.

Alla fyra ska ha stort tack för sina gärningar

inom Akademien.

Ett värdigt avslut av ett år som gått är alltid vårt motto – *Fäderneslandets försvar*.

Författaren är generalmajor och Akademiens sekreterare. Utdrag ur årsberättelsen redovisades vid Akademiens högtidssammankomst i Börshuset 2010-11-12.

Not

1. Vid publiceringen av denna artikel pågår ett arbete med att forma ett avtal mellan parterna, vilket kan innebära vissa förändringar i slutlig text.

Akademiens högtidsdag lockade många deltagare. Bilden visar sammankomsten i Börshuset. Foto: Cecilia Österberg

Högtidstalaren, kallade ledamoten doktor Gregory Treverton. Foto: Cecilia Österberg

Akademiens sekreterare generalmajor Björn Anderson (t v) den nye styresmannen viceamiral Frank Rosenius och den likaledes nye andre styresmannen fil dr Gunilla Herolf. Foto: Cecilia Österberg

Angående styresmannen professor emeritus Bo Hult, avtackas och erhåller sin belöning av pågående styresmanen, viceamiral Frank Rosenius. Foto: Cecilia Österberg

Överbefälhavaren general Sverker Göransson belönar från höger major Joakim Grabn, överstelöjtnant Stefan Ring och chefsanalytiker Gösta Lövén. Foto: Cecilia Österberg

En nu- och en förutvarande överbefälhavare, General Sverker Göransson i mitten omgiven av sin hustru Ann och förutvarande överbefälhavaren general Bengt Gustafsson. Foto: Cecilia Österberg

Nya medlemmar presenteras i börshuset för Akademiens närvarande ledamöter och huset är värd för Cecilia Österberg